

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

75.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 17-го Сентября — 1837 — Wilno. Piątek. 17-go Września.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 8-го Сентября.

Высочайшимъ Приказомъ, 26 Августа, назначены: Его Императорское Высочество Государь Наслѣдникъ Цесаревичъ, Шефомъ Московскаго Драгунскаго полка, коему и именоваться Драгунскимъ Его Императорскаго Высочества Наслѣдника Цесаревича полкомъ; Его Императорское Высочество Великій Князь МИХАИЛЬ ПАВЛОВИЧЪ, Шефомъ Тверскаго Драгунскаго полка, коему и именоваться Драгунскимъ Его Императорскаго Высочества Великаго Князя МИХАИЛА ПАВЛОВИЧА полкомъ; Ея Императорское Высочество Великая Княжна МАРІЯ НИКОЛАЕВНА, Шефомъ Екатеринославскаго Кирасирскаго полка, коему и именоваться Кирасирскимъ Ея Императорскаго Высочества Великой Княжны МАРІИ НИКОЛАЕВНЫ полкомъ; Императорско-Австрійской службы Генераль-Фельдмаршалъ; Его Императорское Высочество Эрцъ-Герцогъ *Иоаннъ*, Шефомъ Гренадерскаго Сапернаго баталіона, съ зачисленіемъ по Инженерному Корпусу; Королевско-Прусской службы Генераль-Инспекторъ Артиллеріи, Генераль отъ Инфантеріи, Его Королевское Высочество Принцъ *Августъ* Прусскій, Шефомъ 1-й Гренадерской Артиллерійской бригады, съ зачисленіемъ по Артиллеріи; Его Королевское Высочество Принцъ *Адалбертъ* Прусскій, состоятъ по Конной Артиллеріи. (Рус. Ин.)

Его Императорское Высочество Государь Наслѣдникъ Цесаревичъ изволилъ прибыть, 9-го Августа, въ десять часу вечера, въ городъ Владиміръ. — 10-го Августа, помолвившись въ соборномъ храмѣ Успенія, и произведши смотръ Владимірскому пѣхотному полку, удостоилъ принять губернскихъ чиновъ, дворянство и почетнѣйшее духовенство и купечество; послѣ того, знаясь обзорнѣе примѣчательнѣйшихъ предметовъ, въ городѣ находящихся: Успенскій и Дмитровскій Соборы и Монастыри Рождественскій и Авраміевъ, замѣчательные своею древностію, обратили особенное вниманіе Его Высочества; въ Успенскомъ Соборѣ, Государь Цесаревичъ, приложившись къ мощамъ Св. Великихъ Князей Андрея Боголюбскаго, Георгія Всеволодовича и Князя Глѣба, и поклонившись гробамъ многихъ другихъ Князей, тутъ почивающихъ, изволилъ осматривать многіе другіе вклады Царей, а въ Рождественскомъ Монастырѣ, гдѣ указателемъ былъ Преосвященный Архіепископъ Нароеній, Государь Великій Князь молился иконѣ Знаменія Божіи Матери, и разсматривалъ гробовый склепъ Александра Невскаго; по обзорнѣи церквей, Государь Наслѣдникъ почитилъ своимъ посѣщеніемъ Губернскую Гимназію и выставку издѣлій, и изволилъ быть во всехъ заведеніяхъ Приказа Общественнаго Призрѣнія и въ тюремномъ замкѣ; Его Высочество не оставилъ обратить вниманіе свое и на высокіе городскіе валы, раздѣляемые Золотыми Воротами, сооруженными первоначально Великимъ Княземъ Андреемъ Боголюбскимъ. Вечеромъ, Его Высочество удостоилъ своимъ присутствіемъ, собранное въ домѣ дворянства,

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg, 8-go Września.

Przez Najwyższy Rozkaz dzienny pod dniem 26 Sierpnia, mianowani: Jego Cesarska Wysokość NASTĘPCA CESARZEWICZ, Szefem Moskiewskiego półku Dragonów, który się też ma nazywać półkiem Dragonów Jego Cesarskiej Wysokości NASTĘPCY CESARZEWICZA; Jego Cesarska Wysokość WIELKI XIĄŻE MICHAŁ PAWŁOWICZ, Szefem Twerskiego półku Dragonów, który się też ma nazywać półkiem Dragonów Jego Cesarskiej Wysokości WIELKIEGO XIĄŻCIA MICHAŁA PAWŁOWICZA; Jey Cesarska Wysokość WIELKA XIĄŻNICZKA MARYA NIKOŁAJEWNA, Szefem Ekaterynostawskiego półku Kirysyerow, który się też ma nazywać półkiem Kirysyerow Jey Cesarskiej Wysokości WIELKIEY XIĄŻNICZKI MARYI NIKOŁAJEWNY; Jenerał-Feldmarszałek służby Cesarsko-Austryackiej, Jego Cesarska Wysokość Arcy-Xiąże *Jan*, Szefem Grenadyerskiego batalionu Saperow, z policzeniem do Korpusu Inżynierji; służby Królewsko-Pruskiej Jeneralny Inspektor Artylleryi, Jenerał Piechoty, Jego Królewska Wysokość Xiąże *August* Pruski, Szefem 1-ey Grenadyerskiej brygady Artylleryi, z policzeniem do Artylleryi; Jego Królewska Wysokość Xiąże *Adalbert* Pruski, ma się liczyć w Artylleryi konney. (R. I.)

Jego Cesarska Wysokość PAN CESARZEWICZ Jego Mość, 9-go Sierpnia o godzinie dziesiątej wieczorem, raczył przybyć do miasta Włodzimierza. — 10-go Sierpnia, po złożeniu modłów w Sobornej świątyni Wniebowzięcia i po odbyciu przeglądu pieszego półku Włodzimierskiego, udarował przyjęciem Urzędników Gubernii, Dworzanstwo, znakomitsze Duchowienstwo i kupców; potem zajął się obejrzeniem godnych uwagi przedmiotów, w mieście znajdujących się: Sobory, Wniebowzięcia i Dmitrowski i klasztory Bożego Narodzenia i Awramiusza, zwróciły szczególną uwagę WIELKIEGO XIĄŻCIA, jako godne uwagi dla swej starożytności; CESARZEWICZ Jego Mość w Soborze Wniebowzięcia oddawszy cześć relikwiom Sw. Wielkich Xiążąt Andrzeja Boholubskiego, Jerzego Wszewłodowicza i Xiącia Hleba, tudzież po oddaniu czci grobom wielu innych Xiążąt, tu spoczywających, raczył oglądać wiele drogich skarbów Monarszych, a w Monasterze Bożego Narodzenia, gdzie był okazicielem Najprzewielebniejszy Arcybiskup Parojeni, WIELKI XIĄŻE Jego Mość modlił się do obrazu Najswiętszey Panny Znamieńskiej i oglądał sklep grobowy Alexandra Newskiego; po obejrzeniu cerkwi, CESARZEWICZ Jego Mość udarował swém odwiedzeniem Gubernialne Gimnazjum i Wystawę wyrobów, po czém raczył być we wszystkich zakładach Urzędu Powszechnego Opatrzania i w zamku Turemnym; Jego Wysokość nie zaniechał zwrócić swej uwagi i na wysokie wały mieskie, przedzielone Bramą Złotą, którą naprzód zbudował Wielki Xiąże Andrzej Boholubski. Wieczorem Jego Cesarska Wysokość udarował swoją bytnością zebrane w domu Dworzanstwa zgromadzenie obojey płci znakomitszych mieszkańców miasta Wło-

общество обоого пола почетнѣйшихъ жителей города Владиміра.

11-го числа, Государь Наслѣдникъ, въ 4½ часа утра, выѣхалъ изъ Владиміра; въ 10-ти верстахъ разстояніемъ отъ онаго заходилъ въ лежащій на тракѣ Монастырь Боголюбовъ; гдѣ нѣкогда имѣлъ любимое пребываніе свое Великій Князь Андрей Боголюбскій; близъ городовъ Коврова и Вязниковъ произвелъ смотръ резервнымъ баталіонамъ, находящимся тамъ на работѣ шоссе; въ послѣднемъ городѣ изволилъ имѣть обѣденный столъ. Проѣхавши Гороховецъ, въ сумерки, Государь Цесаревичъ достигнулъ предѣловъ Нижегородской Губерніи, не ранѣе десяти часа вечера, и по переправѣ чрезъ Оку, безостановочно продолжалъ путь свой чрезъ городъ Горбатовъ до Нижняго Новагорода, куда и прибылъ въ два часа ночи.

12-го числа, Государь Наслѣдникъ Цесаревичъ, удостоивши принять Губернскихъ чиновъ, дворянство и почетнѣйшее духовенство и купечество, изволилъ отправиться въ воздвиженскую соборную церковь, на ярмарочномъ мѣстѣ сооруженную; безчисленные толпы народа, собравшагося на ярмарку изъ всѣхъ концовъ Имперіи, встрѣчали и сопровождали Его Высочество, оглашая воздухъ радостными восклицаніями; послѣ того, Государь Великій Князь изволилъ объѣзжать всю окрестность; занимаемую гостинимъ дворомъ, складочными лавками и балаганами, изволилъ разсматривать пристани на Волгѣ и Окѣ и длинный рядъ судовъ, нагружаемыхъ товарами, и удостоилъ входить въ нѣкоторые магазины и лавки. Послѣ обѣда, Его Высочество почтилъ своимъ посѣщеніемъ гулянье, устроенное на островѣ рѣки Волги; тамъ имѣли счастье представляться Августѣйшему Путешественнику въ своихъ нарядахъ разныя племена, живущія въ Нижегородской Губерніи. Вечеромъ, Его Высочество изволилъ посѣтить собраніе почетнѣйшаго дворянства обоого пола, въ домѣ Военнаго Губернатора.

13-го числа, Государь Наслѣдникъ, помолившись въ Соборѣ Преображенскомъ и поклонившись гробу Минина, изволилъ осматривать кремль, ходилъ по стѣнамъ онаго, почтилъ своимъ Высокимъ посѣщеніемъ Гимназію, Баталіонъ Военныхъ Кантонистовъ и Училище дѣтей канцелярскихъ служителей, и обозрѣлъ производящуюся работы по устроению новой набережной по берегу Оки. Вечеромъ, Его Высочество изволилъ посѣтить домъ Дворянскаго Собранія, гдѣ было собрано дворянство обоого пола.

14-го числа, Государь Наслѣдникъ Цесаревичъ, при выѣздѣ изъ Нижняго Новагорода, изволилъ осматривать работы, производимыя по устроению новыхъ спусковъ чрезъ крутизны и овраги, для удобнѣйшаго соединенія верхней части города съ нижнею, и по окончаніи осмотра, немедленно отправился въ путь по тракту на Муромъ; съ особеннымъ удовольствіемъ видѣлъ на дорогѣ лежащія, благоустроенныя и богатыя селенія, Богородское и Ворсма, и въ седьмомъ часу по полудни, прибылъ въ городъ Муромъ, и осмотрѣвши соборъ и монастырь, расположился въ домѣ почетнаго гражданина Мездрикова, гдѣ изволилъ имѣть обѣденный столъ; послѣ чего продолжалъ шествіе свое до города Меленки, гдѣ былъ ночлегъ.

15-го числа, въ Воскресенье и праздникъ Успенія Божіи Матери, Его Высочество изволилъ слушать Божественную Литургію въ соборномъ храмѣ города Меленки, и въ осьмомъ часу выѣхалъ по тракту на Рязань; въ полдень проѣхалъ богатый и живописно расположенный на лѣвомъ берегу городъ Касимовъ; около четырехъ часовъ по полудни, Государь Великій Князь изволилъ имѣть обѣденный столъ въ многолюдномъ селеніи Ижевскомъ, и оттуда безостановочно продолжалъ путь свой до Рязани, куда и прибылъ въ десятомъ часу вечера.

16-го числа, Государь Наслѣдникъ, удостоивши принять губернскихъ чиновъ, дворянство и почетнѣйшее духовенство и купечество, немедленно отправился въ соборъ, на ступеняхъ коего былъ привѣтствуемъ отъ Преосвященнаго Архіепископа Гавріила краткою рѣчью; послѣ обычнаго молебствія, Его Высочество изволилъ долго разсматривать величественное зданіе собора, посѣтилъ другія церкви и поклонился мощамъ Св. Василия Рязанскаго; потомъ, произведши смотръ резервному баталіону, почтилъ своимъ посѣщеніемъ примѣчательную выставку издѣлій, заведенія Приказа Общественнаго Призрѣнія, тюремный замокъ, казармы гарнизоннаго баталіона, Дома Трудолюбія и Призрѣнія неимущихъ, Училище дѣтей канцелярскихъ служителей и Губернскую Гимназію, съ Благороднымъ при ней Пансіономъ. Рязанская Гимназія, помѣщаемая въ домѣ, пожертвованномъ Почетнымъ ея Попечителемъ, Господиномъ Рюминымъ, обратила на себя особенное внима-

дзімierzа.

Дня 11-го, Цесаревичъ Jego Mość o pół do piątej zrana wyjechał z Włodzimierza, w odległości 10-ciu wiorst od tego miasta, zachodził do leżącego na trakcie Monasteru Boholubowa, gdzie niegdyś miał upodobane swoje przebywanie Wielki Xiążę Andrzej Boholubski; w bliskości miast Kowrowa i Wiaznikow odbył przegląd batalionów rezerwowych, znajdujących się tam na robocie szosse; w ostatniem mieście raczył mieć obiad. Minawszy Horochowiec o zmroku, CESARZEWICZ NASTĘPCA przybył do granic Gubernii Niżegorodzkiej, nie raniey, jak o godzinie dziesiątej wieczorem, a po przeprawieniu się przez Okę, odbywał bez zatrzymania się dalszą podróż przez miasto Horbatow do Nowogrodu Niższego, dokąd też przybył o godzinie drugiej w nocy.

Дня 12-го, Цесаревичъ Jego Mość, по przyjęciu Urzędników Gubernii, Dworzanstwa, znakomitszego duchowieństwa i kupców, raczył udać się do Sobornej Cerkwi Podwyższenia Krzyża Sw., namieyscu jarmarkowém zbudowanej; niezliczone tłumy ludu, zgromadzonego na jarmark ze wszystkich końców Cesarstwa, spotykały i przeprowadzały WIELKIEGO XIĘCIA, napełniając powietrze okrzykami radości; potem Jego CESARSKA WYSOKOŚĆ raczył przejeżdżać całą okolicę, zajmowaną dworem gościnnym, kramami składowemi i szopami, raczył oglądać przystanie na Wotdze i Oce, tudzież długi szereg statków, towarami naładowanych, i raczył zachodzić do niektórych magazynów i kram. Po obiedzie, Jego WYSOKOŚĆ raczył zaszczyścić swą obecnością miejsce przechadzki, na ostrowiu rzeki Wołgi urządzoney; tam mieli szczęście przedstawiać się NAYJAŚNIEYSZEMU GOŚCIOWI w swoich ubiorach różne narody, w Gubernii Nowogrodzkiej mieszkające. Wieczorem Jego WYSOKOŚĆ raczył odwiedzić zgromadzenie znakomitszego Dworzanstwa pięci obojey, w domu Gubernatora Wojennego.

Дня 13-го, Цесаревичъ NASTĘPCA, по złożeniu modłów w Soborze Przemienienia Pańskiego i oddawszy cześć grobowi Minina, raczył oglądać cytadelę, chodził po jej wałach, udarował WYSOKIEM SWEM odwiedzeniem Gimnazjum, Batalion Kantonistów wojskowych i Szkołę dzieci Kancellaryynych służących, obejrzał także odbywające się roboty około urządzenia nowej drogi ponad brzegiem Oki. Wieczorem Jego WYSOKOŚĆ raczył odwiedzić dom Dworzańskiego Zebrania, gdzie było zgromadzone Dworzaństwo pięci obojey.

Дня 14-го, Цесаревичъ NASTĘPCA, przy wyjeździe z Nowogrodu Niższego raczył oglądać roboty, odbywające się około urządzenia nowych jazdów przez wyniosłą spadzistość i parowy, dla łatwiejszego połączenia górnej części miasta z niższą, i niezwłocznie po obejrzeniu puścił się w drogę traktem na Murom; ze szczególném ukontentowaniem widział na drodze leżące, dobrze budowane i bogate wioski, Bohorodsk i Worsmę, a o godzinie siódmej z południa, przybył do miasta Muroma, i obejrzwawszy Sobor i monaster, rozłożył się w domu poczetnego brahdanina Mezdrikowa, gdzie raczył mieć obiad; poczem jechał dalej do miasta Melenki, w którym miał nocleg.

Дня 15-го, в Niedzielę i w Święto Wniebowzięcia Najswiętszey Panny, Jego WYSOKOŚĆ raczył słuchać Mszy Świętey w Sobornej Świątyni miasta Melenki, o godzinie ósmey wyjechał traktem na Rianzań; o południu przejechał bogate i malownie położone na lewym brzegu miasto Kasimow; około godziny czwartej z południa, WIELKI XIĄŻĘ Jego Mość raczył mieć obiad w ludney wsi Iżewsku, a ztamtąd bez zatrzymania się odbywał dalszą swą podróż do Rianzaunia, dokąd też przybył o godzinie dziesiątej wieczorem.

Дня 16-го, Цесаревичъ NASTĘPCA, udarowawszy przyjęciem Urzędników Gubernii, Dworzanstwo, znakomitsze Duchowieństwo i kupców, udał się niezwłocznie do Soboru, na stopniach którego był powitany przez NAYPRZEWIELEBNIYSZEGO Arcy-Biskupa Gabryela krótką przemową; Jego WYSOKOŚĆ po zwyczajnych modłach raczył przez czas długi oglądać wspaniałe gmachy Soboru, odwiedził inne cerkwi i, oddał cześć relikwiom Sw. Bazylego Rianzańskiego; potem, po odbyciu przeglądu batalionu rezerwy, udarował swém odwiedzeniem godną uwagi Wystawę wyrobów, zakłady Urzędu Powszecznego Opatrzania, zamek Turemny, Koszary batalionu garnizonowego, Domy Pracowitości i Przytulku ubogich, Szkołę dzieci kancellaryynych służących i Gimnazjum Gubernialne ze Szlachetnym Jego Pensyonem, Gimnazjum Rianzańskie, umieszczone w domu, ofiarowanym przez Honorowego Jey Kuratora, Pana Riimina, zwróciło na siebie szczególną CESARZEWICZA Jego Mości uwagę. Jego WYSOKOŚĆ niejednokrotnie obra-

иіе Государя Цесаревича. Его Высочество неоднократно обращался къ Директору Гимназіи, Господину Коллежскому Советнику *Семенову*, и въ самыхъ милостивыхъ выраженіяхъ изъявлялъ ему свое удовольствие за превосходное устройство заведенія и за отличный во всемъ порядокъ. Вечеромъ Его Высочество удостоилъ своимъ присутствіемъ великолѣпный балъ, данный дворянствомъ въ честь Августѣйшаго Гостя, въ загородномъ домѣ Г-на Рюмина.

17-го числа, Государь Наслѣдникъ, въ семь часовъ утра, выѣхалъ изъ Рязани; въ одиннадцатомъ часу проѣхалъ и осматрѣлъ примѣчательный древностію городъ Зарайскъ; въ три часа имѣлъ обѣденный столъ въ городѣ Веневѣ, и, въ девять часовъ, прибылъ въ Тулу, гдѣ изволилъ имѣть ночлегъ.

18-го числа, Его Высочество, въ восьмомъ часу утра, оставилъ Тулу; въ четвертомъ часу, останавливался въ городѣ Мценскѣ, гдѣ изволилъ имѣть обѣденный столъ, и, въ восемь часовъ по полудни, благополучно прибылъ въ Орель. (С. II.)

— *Минскъ, 11-го Августа.* Сего числа, въ часъ по полудни, Государь Императоръ изволилъ прибыть сюда въ вождельномъ здравіи. Жители всехъ состояній, съ нетерпѣніемъ ожидавшие счастья видѣть и поклониться Великому Государю, особенно облагодѣтельствованному сей городъ щедримъ даромъ въ помощь потерявшимъ отъ пожара 1835 года, цѣлую ночь съ 10-го на 11-е число провели у заставы, чрезъ которую ожидали въѣзда въ городъ Его Величества.

Единогодушное и громогласное ура! встрѣтило и сопровождало Августѣйшаго Посѣтителя во время проѣзда Его до соборной церкви и оттуда въ дальнѣйшій путь къ Бобруйской заставѣ.

Государь Императоръ встрѣченъ былъ, на паперти Собора, Архіепископомъ *Никопоромъ* и Гражданскимъ Губернаторомъ.

По выслушаніи краткаго привѣтствія отъ Архіепископа, Его Императорское Величество вступилъ въ соборную церковь. Послѣ обычнаго молебствія, приложась къ мѣстнымъ иконамъ, Его Величество изволилъ отправиться въ дальнѣйшій путь.

Невозможно было видѣть безъ умиленія, съ какимъ благоговѣніемъ, Повелитель 60 милліоновъ преклонилъ колѣна предъ Царемъ Царей, явно ниспосылающимъ благословеніе и помощь великимъ начинаніямъ Вѣнценосца Россіи.

— *Бобруйскъ, 12-го Августа.* Въ часъ послѣ полудни, съ 11-го на 12-е число, Государь Императоръ осчастливилъ нашъ городъ Своимъ прибытіемъ. — Въ 10 часовъ утра представлялись Его Величеству въ особой аудіенціи Командантъ крѣпости и Минскій Гражданскій Губернаторъ. Того же дня Государь Императоръ посѣтилъ церковь крѣпости, осматрѣлъ расположенную въ лагерѣ 5-ю Пѣхотную дивизію и крѣпостныя работы. — 12-го числа, къ обѣденному столу Его Величества были приглашены: Командиръ 2-го Корпуса, Виленскій Военный Губернаторъ, Генералы, Полковныя Командиры и Минскій Гражданскій Губернаторъ.

13-го числа, Его Императорское Величество присутствовалъ на ученіи 2-хъ Саперныхъ баталіоновъ, и въ 11 часовъ послѣ полудни изволилъ отправиться въ вождельномъ здравіи по тракту къ г. Рогачеву. (Р. И.)

Московскій Вице-Губернаторъ, Дѣйствительный Статскій Советникъ *Демениковъ*, Всемилостивѣйше уволенъ, по прошенію его, за разстроеннымъ здоровьемъ, отъ настоящей должности, съ оставленіемъ на службѣ въ Министерствѣ Финансовъ; Московскимъ Вице-Губернаторомъ повелѣно быть Старшему Советнику Московской Казенной Палаты, Статскому Советнику *Киселеву*.

— Военный Губернаторъ города Тулы и Тульскій Гражданскій Губернаторъ донесъ Г. Министру Внутреннихъ Дѣлъ, отъ 13-го числа минувшаго Юля, что Тульское мѣщанское общество, въ день радостнаго прибытія Его Императорскаго Высочества Государя Наслѣдника Цесаревича въ Тулу, предположило простить престарѣлымъ, бѣднымъ и малолѣтнимъ мѣщанамъ общественной недомки до 20,000 рублей. О такомъ поступкѣ Тульского мѣщанскаго общества, Министръ Внутреннихъ Дѣлъ имѣлъ счастье доводить до свѣдѣнія Его Императорскаго Величества. Нынѣ Статсъ-Секретарь *Тавѣвъ*, отношеніемъ отъ 31-го Юля, сообщилъ Господину Министру, что Государь Императоръ повелѣтъ соизволилъ: объявить Тульскому мѣщанскому обществу Высочайшее Его Императорскаго Величества удовольствіе. (С. II.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

П р у с с і я.

Берлинъ, 17-го Сентября.

Выѣхалъ отсюда въ Ганноверъ Его Превос. Королевско-Виртембергскій Генералъ-Лейтенантъ, Чре-

сѣлъ до Директора Гимназіум, Pana Radzcy Kollegialnego *Semenowa*, i w nayłaskawszych wyrażeniachъ оswiadczał mu swe zadowolenie, za wyborne urządzenie zakładu i odznaczający się we wszyskimъ porządek. Wieczoremъ Jego Wysokość udarował swą obecnością balъ wspaniały, dany przez dworzanstwo na uczczenie NAYJAŚNIEYSZEGO Gościa, w letnimъ domu P. Riumina.

Dnia 17-go, CESARZEWICZ NASTĘPCA o godzinie siódmej zrana, wyjechał z Riazania; o godzinie jedenastej przyjechał i obejrzał godne uwagi dla starożytności miasto Zaraysk; o godzinie trzeciej miał obiad w mieście Wieniewie, o godzinie dziewiątej przybył do Tuły, gdzie raczył mieć nocleg.

Dnia 18-go, Jego Wysokość o godzinie ósmej zrana, opuścił Tułę; o godzinie czwartej, zatrzymywał się w mieście Mceńsku, gdzie raczył mieć obiad, i o godzinie ósmej wieczoremъ przybył szczęśliwie do Orła.

Ми́нскъ, 11 Sierpnia. Dnia dzisiejszego o 1 po południu NAYJAŚNIEYSZY CESARZ Jego Mość przybył tu w pożądanémъ zdrowiu. Mieszkańcy wszystkich stanów, zniecierpliwnością oczekujący szczęścia oglądania i powitania NAYJAŚNIEYSZEGO PANA, któremu miasto szczególną winno wdzięczność, za szczodłą pomoc dla pogorzałych w 1835 roku, całą noc z 10 na 11 Sierpnia przepędzili u rogatek, przez które spodziewany był wjazd Jego CESARSKIEY Mości.

Jednomyślne, głośnie ура! spotkało i towarzyszyło NAYJAŚNIEYSZEMU Gościowi w czasie przejazdu Jego do Cerkwi Sobornej, a ztamtąd w dalszą drogę do Bobrujskich rogatek.

Na krążanku Soboru NAYJAŚNIEYSZY CESARZ Jego Mość spotkany był od Arcy-Biskupa *Nikanora* i Gubernatora Cywilnego.

Po krótkimъ przez Arcy-Biskupa przemówieniu, Jego CESARSKA Mość wszedł do Sobornej cerkwi. Po zwykłychъ modłach, ucałowawszy obrazy, NAYJAŚNIEYSZY PAN w dalszą puścił się drogę.

Niepodobna było bezъ rozrzewnienia patrzeć, z jaką skruchą, władzca 60 milionów schylał kolano przedъ Królemъ Królów, który takъ jawnie zsyła błogosławieństwo i pomoc wielkimъ przedsięwzięciomъ Monarchy Rossyi.

Bobrujsk, 12 Sierpnia. O 1 po północy z 11 na 12 b. m. NAYJAŚNIEYSZY CESARZ uszczęśliwił miasto nasze Swojemъ przybyciemъ. O 10 rano przedstawili się Jego CESARSKIEY Mości na prywatnémъ posłuchaniu Komendantъ twierdzy i Miński Cywilny Gubernator. Tegoż dnia NAYJAŚNIEYSZY PAN zwiedził Cerkiew twierdzy, obejrzał obozującą 5 dywizyą pieszą i forteczne roboty. 12-go, do obiadu Jego CESARSKIEY Mości byli zaproszeni Dowódzca 2 korpusu, Wileński Wojenny Gubernator, Jenerałowie, dowódczy półkówъ i Gubernator Cywilny Miński.

13, NAYJAŚNIEYSZY PAN był na mustrze dwóch баталіонów saperów, a o 11 w nocy wyjechał w naylepszymъ zdrowiu do Rohaczewa. (T. P.)

Moskiewski Vice Gubernator, Rzeczywisty Radzca Stanu *Demenkow*, na własną jego prośbę, z przyczyny zruynowanego zdrowia, Nayłaskawiey zostałъ uwolniony, od teraźniejszego obowiązku z pozostaniemъ w służbie Ministerjumъ Skarbu; Moskiewskimъ Vice-Gubernatoremъ rozkazano bydź starszemu Radzcy Moskiewskiej Izby Skarbowej, Radzcy Stanu *Kiselewu*.

— Wojenny Gubernator miasta Tuły i Tulski Cywilny Gubernator doniósł P. Ministrowi Spraw Wewnętrznych, pod dnimъ 13 m zeszłego Lipca, iż Tulaska gmina mieska, w dniu radoznego przybycia Jego CESARSKIEY Wysokości NASTĘPCY CESARZEWICZA Jego Mości do Tuły, postanowiła darować starymъ, ubogimъ i małoletnimъ mieszczanomъ gminney zaległości do 20,000 rubli. O takimъ postępkу Tulskiej Gminy mieskiej, Minister Spraw Wewnętrznych miał szczęście doprowadzić to do wiadomości NAYJAŚNIEYSZEGO CESARZA. Teraz Sekretarzъ Stanu *Taniejew*, pod dnimъ 31-m Lipca, udzielił Panu Ministrowi, iż CESARZ Jego Mość raczył rozkazać: оswiadczyć Tulskiej gminie mieskiej NAYWYŻSZE Jego CESARSKIEY Mości zadowolenie.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

P R U S S Y.

Berlin, dnia 17 Września.

Królewsko-Wirtembergski Generał Leyten. Nadzwyczajny Poseł i Pełnomocny Minister przy dworze

звычайный Посланникъ и Полномочный Министръ при здѣшнемъ Дворѣ, Графъ фонъ *Бисмаркъ*, отправился отсюда въ Ганноверъ.

— Съ 15 до 16 ч. с. м. въ Берлинѣ показано заболѣвшихъ холерою 76 чел., умершихъ 39.

— Въ Бреславлѣ на прошедшей недѣлѣ умерло только 72 человѣка заболѣвшихъ холерою.

18-го Сентября.

Тайный Совѣтникъ Посольства и Повѣренный въ дѣлахъ при Королевско-Виртембергскомъ и Княжескомъ Гогенцоллернскомъ Дворахъ, фонъ *Сальвати*, выѣхалъ въ Штутгартъ. (A.P.S.Z.)

А В С Т Р І Я.

Вѣна, 9-го Сентября.

Ихъ Кор. Высоч. Эрцгерцогъ *Францискъ* съ супругою и фамиліею сегодня возвратились изъ Италіи и остались въ дѣтнемъ дворцѣ Шенбруннъ. Ихъ Велич. Императора и Императрицу ожидаютъ завтра.

— Догодываются, что новый заемъ, который вѣрно будетъ сдѣланъ, заключенъ будетъ на 3 процента и эта догадка основана на томъ, что 5-процентныя облигаціи нѣсколько дней необыкновенно скоро повышаются въ курсъ.

— Изъ Брегенца въ Тироль доносятъ, что 50 Августа въ 4 часу по полудни, тамъ случилась такая сильная буря, что вырвала съ корнями самыя большія деревья, пощипала кровли и во всей окрестности надѣлала много вреда. На рѣкѣ Ахъ сорвала мостъ, унесла съ него цѣлый помостъ по рѣкѣ. Изъ людей никто не погибъ. (G.C.)

Ф Р А Н Ц І Я.

Парижъ, 8-го Сентября.

Морской Министръ Г. *Розамель* на дняхъ отправляется въ Шербургъ, для обозрѣнія тамошняго порта. Въ его присутствіи будетъ спущенъ въ море новый, построенный тамъ фрегатъ.

— Не Контръ-Адмиралъ *Лаланде*, но Контръ-Адмиралъ *Галлоа* находился 28 Августа съ 5 линійными кораблями, съ бригомъ и царовымъ судномъ въ устьѣ канала, соединяющаго Тунисъ съ Средиземнымъ моремъ. Эскадра его должна соединиться съ другою, для каковой цѣли выслано изъ Тулона нѣсколько пароходовъ для отысканія Адмирала *Лаланде*. Эскадры Турецкой до того времени не было еще видно предъ Тунисомъ, но въ тамошнемъ портѣ была небольшая Египетская эскадра, для сбора годичной дани въ пользу Вице-Короля Египетскаго, по исполненіи чего она вышла въ ночь съ 28 на 29 въ море; она состояла изъ одного фрегата, одной корветы и одной гальоты.

— Генеральный Совѣтъ департамента Ло, назначилъ сумму въ 5,000 фр. на сооруженіе памятника Королю *Мюрату* въ мѣстѣ его рожденія Кагоръ. Нѣтъ сомнѣнія, что означенная сумма значительно увеличится добровольными пожертвованіями. Графиня *Липано* подарила означенному департаменту картину кисти *Жерарда*, представляющую человѣка на конѣ съ маршальскою булавою.

— Холера кажется уменьшается въ Марсели; 4 ч. с. м. умерло отъ нее только 32 чел. По газетѣ *Phare de Bayonne*, въ Перпиньянѣ умерли отъ холеры 3 солдата.

9-го Сентября.

Здѣсь полагаютъ, что Королевское постановленіе касательно распущенія Палаты Депутатовъ будетъ объявлено не далѣе, какъ между 15 и 20 ч. с. м., чтобы къ концу Октября могли быть собраны избирательныя коллегіи.

10-го Сентября.

Пароходъ *Крокодилъ*, который высланъ былъ для отысканія эскадры Контръ-Адмирала *Галлоа* возвратился 4-го ч. с. м. въ Тулонъ ничего не сдѣлавъ, потому, что нигдѣ не могъ ее найти. Можетъ быть другой пароходъ *Фултонъ*, крейсирующий съ тою же цѣлю, будетъ счастливѣе.

— Въ Ліонѣ получено 6-го ч. с. м. по телеграфу повелѣніе, чтобы немедленно оттуда посланы были 6 батарей артиллеріи въ Тулонъ, откуда они отправлены будутъ въ Вону.

— Сентября 6-го умерло еще въ Марсели 24 чел. холерою.

— Изъ Байонны 9-го ч. въ 9 часовъ утра послана къ Правительству слѣдующая депеша: Въ Пампелонѣ все кончено: всѣ войска признали Генерала *Кабрера* *) Вице-Королемъ, а Полковника *Пена Гу-*

*) Кабрера есть Карлистскій полководецъ, о которомъ недавно было донесено, что онъ по приказанію Донъ-Карлоса разсѣриванъ. Здѣсь очевидно должна бытъ ошибка телеграфа въ названіи, потому что вѣрно хотѣли донести о Генералѣ Каронделѣ; ибо сей послѣдній дѣйствительно недавно назначенъ Вице-Королемъ Наварры.

tuteyszym, Hrabia *Bismarck*, wyjechał ząd do Hannoveru.

— Od d. 15 do 16 b. m. obwieszczono w Berlinie, że zachorowało na cholere 76 osób, umarło zaś 39 osób.

— We Wrocławiu w przeciągu przeszłego tygodnia tylko 72 osób umarło z cholery.

Dnia 18.

Tajny Radzca Poselstwa i sprawujący obowiązki przy Królewsko Wirtemberskim dworze i Xiążęcym Hohenzollern, von *Salvati*, wyjechał do Stuttgartu.

(A.P.S.Z.)

A U S T R Y A.

Wiedeń, dnia 9 Września.

II. KK. WW. Arcy-Xiąże Franciszek z małżonką i rodziną, wrócili dziś z Iszl i wysiedli w zamku letnim Schönbrunn. Cesarz i Cesarzowa spodziewani dnia jutrzejszego.

— Domyślają się, że nowa, właśnie zamierzona pożyczka, będzie zawarta na 3 procenta, a domysł ten zasadza się na tém, że znajdujące się w obiegu 5-procentowe obligacye, mają od dni kilku niezwykły popęd do podwyższonego kursu.

— Donoszą z Bregenz w Tyrolu, że dnia 30 Sierpnia o godzinie 4 z południa, powstała tam tak gwałtowna burza, iż wyrwała z korzenia największe drzewa, zdzierła dachy i w całej okolicy wielkie zrzuciła szkody. Na rzece Ach, zerwała most unosząc z niego cały pomost, poręcze i t. p. Z ludzi nikt nie zginął. (G.C.)

F R A N C Y A.

Paryż, dnia 8 Września.

Minister Marynarki Pan *Rosamel*, uda się w tych dniach do Cherbourg, dla obejrzenia portu tamtejszego. W jego obecności będzie spuszczone na morze, nowa, tamże zbudowana fregata.

— Nie Kontr-Admirał *Lalande*, ale Kontr-Admirał *Gallois*, znajdował się d. 28 Sierpnia z 3 liniowymi okrętami, z brygiem i statkiem parowym na wstępie do kanału, łączącego Tunis z morzem Śródziemnym. Eskadra tamtego, ma się z tym drugim połączyć, w którym to celu wysłano z Tulonu kilka okrętów parowych, na wyszukanie Admirała *Lalande*. Eskadry tureckiej nie było jeszcze widać podówczas pod Tunetem, ale była w samym porcie tamtejszym mała eskadra Egiptaska, po odebranie rocznego haracz, dla Wice-Króla Egiptu, co dopełniwszy wypłynęła, w nocy z 28 na 29 na morze; składała się z jednej fregaty, jednej korwety i jednej galioty.

— Rada jeneralna departamentu Lot, wyznaczyła sumę 5,000 fr., na wystawienie pomnika b. Królowi *Muratowi* w jego rodzinném mieście Cahors. Nie wątpią, że ta summa przez dobrowolne składki znacznie powiększona zostanie. Hrabi *Lipano*, podarowała dla rzeczzonego departamentu, obraz pędla *Gérarda*, wyobrażający jej męża na koniu z buławą marszałkowską.

— Cholera zdaje się zmniejszać w Marsylii; dnia 4 b. m. umarło na nią już tylko 32 osób. Według dziennika *Phare de Bayonne*, miało umrzeć w Perpignan 3 żołnierzy na cholere.

Dnia 9.

Sądzą tu, że postanowienie Królewskie, dotyczące się rozwiązania Izby Deputowanych, będzie ogłoszone najdalej między 15 a 20 b. m., ażeby Kollegia wybiercze w końcu Października zwołane być mogły.

Dnia 10.

Statek parowy *Krokodil*, który wysłano na poszukiwanie eskadry Kontr-Admirała *Gallois*, wrócił d. 4 b. m. do Tulonu nie nie sprawiwszy, ponieważ nigdzie wynaleźć jej nie mógł. Być może, że drugi okręt parowy, *Fulton*, w tymże celu krążący, będzie szczęśliwszym.

— W Lyonie otrzymano d. 6 b. m. rozkaz telegraficzny, ażeby bezzwłocznie postano ztamtąd do Tulonu 6 baterii artylleryi, ząd do Bona postane będą.

— Dnia 6-го Września umarło jeszcze w Marsylii 24 osób na cholere.

— Z Bajonny, pod datą 9, o godzinie 9 rano, nadesłano rządowi depeszę następującą: „W Pampelonie wszystko załatwione: zobowiązane woyska uznały Jenerala *Cabrera* *) Wice-Królem, a Półkownika *Pena Gu-*

*) Cabrera jest dowódcą Karolistów, o którym doniesiono niedawno, że z rozkazu Don Karlosa rozstrzelany został. Oczewista więc zdaje się tu być omyłka telegrafu w zamianie nazwiska, bo zapewne chciano donieść o Jenerale Carondelet; ten też ostatni był właśnie mianowany niedawno Wice-Królem Nawarry.

бернаторомъ. Главный смотръ хотѣли сдѣлать 7-го ч. старый гарнизонъ долженъ былъ возвратиться въ городъ, другому объявлено совершенное прощенье. — *Эспартеро* и *Ораа* 4-го ч. находились въ Позогенденъ, преслѣдуя *Донъ Карлоса*, который былъ въ Оригуэлъ; еще днемъ ранѣе настигли его артиллергарды.

— *Мониторъ* исправляя послѣднее извѣстiе изъ Португалiи, съ этою цѣлю сообщаетъ новую телеграфическую депешу отъ 9 Сентября, словами: Газеты Мадридскія отъ 4-го ч. с. м. отказываются отъ извѣстiй сообщенныхъ ими 2 и 3 ч. о вступленiи приверженцевъ уложенiя *Донъ-Педро* въ Лиссабонъ. Христианосы стоящіе на линiи подъ Гернани завладѣли Урпетою и Андоиною.

— Генераль *Мендесъ-Виго* объявилъ въ осадномъ положенiи провинцiи: Сорiю, Авилу, Вургосъ, Вальдалидъ, Паленцию и Сеговiю.

11-го Сентября.

Король выѣзжаетъ завтра или послѣ завтра въ лагерь при Компьенѣ.

— Сюда пришло телеграфическое извѣстiе изъ Тулона, что Герцогъ *Немурскій* съѣлъ ужъ на корабль и въ тоже время прошелъ слухъ, что Генераль *Дамрелонъ* началъ мирные переговоры съ *Ахмедъ-Беемъ*.

— По извѣстiю *Journal du Commerce*, пароходъ *Фултонъ* нашелъ эскадру Адмирала *Лаланде* на Тагъ подъ Лиссабонемъ, гдѣ доставилъ Адмиралу приказъ немедленно отплыть къ Тунису.

— Генераль *Риньи* опять поступилъ въ действительную службу, ему поручена команда въ Энскомъ (*d'Aine*) департаментѣ.

— Здѣшняя медицинская газета опровергаетъ извѣстiе о появленiи холеры въ столицѣ.

— Сегодня не объявлено никакой телеграфической депешы изъ Байонны, впрочемъ увѣряютъ, что Министертво по полудни получило извѣстiе, которое тогда же сообщено Испанскому Посланнику; это должно быть извѣстiе о вторичномъ пораженiи Христианосовъ Карлистами. (*G. C.*)

— Третьяго дня Генераль Графъ *Себастьяни*, имѣлъ въ Нѣльи аудiенцію у Короля. Его Величество завтра, или послѣ завтра отправится въ Компьенъ и тамъ пробудеть три дня.

— Ожидаютъ сюда вскорѣ прибытiя Герцога *Деказа*, который будто Королемъ призванъ въ Парижъ.

— Король занимался вчера въ Ст. Клу съ Министрами, Военнымъ и Внутреннихъ Дѣлъ. (*A.P.S.Z.*)

Великобританiя и Ирландiя.

Лондонъ. 9-го Сентября.

Князь *Лихтенштейнъ* исполнивъ посольство отъ своего Государя, съ поздравленiемъ о вступленiи на престолъ Королевы *Викторiи*, выѣхалъ въ Парижъ съ подобнымъ поздравленiемъ касательно бракосочетанiя Герцога *Орлеанскаго*.

— Покойный Король имѣлъ 34 Адъютанта; всѣхъ ихъ Королева наименовала своими Адъютантами.

— Вода въ Тунель не надѣлала никакого вреда, а задѣланiе отверстiя признано достаточнымъ до того, что пускаютъ публику для осмотра Тунеля, дальшiя же работы скоро будутъ предприняты. (*G. C.*)

— Въ среду въ Виндсоръ, предъ Королемъ Белгiйскимъ, въ присутствiи двора, происходилъ смотръ Лейбъ-гвардiи и второму баталiону гвардейскихъ гренадеровъ.

— Лордъ *Мельбурнъ* вчера прибылъ изъ Виндсорскаго замка въ городъ на короткое время, но сегодня опять туда отозванъ.

— Съ Королевы *Викторiи* теперь пишутъ двѣ картины; одна изъ нихъ представляетъ ее, какъ она по своемъ вступленiи на престолъ явилась въ тайномъ засѣданiи Совѣта, вторая же какъ она, въ великодушномъ нарядѣ была при закрытiи перваго Парламента.

— По извѣстiямъ изъ Ямайки, будто получены тамъ извѣстiя, о самомъ невыгодномъ положенiи дѣлъ на островъ Сень-Доминго, которому даже угрожалъ голодъ.

12-го Сентября.

Вчера за обѣденнымъ столомъ у Королевы находились Король и Королева Белгiйскiе, Герцогъ *Кембриджскій*, Герцогиня *Кентская*, многiе придворные чиновники и придворныя дамы. Послѣ обѣды обѣ Королевы въ открытой коляскѣ прогуливались въ паркѣ; Король же *Леопольдъ* и Герцогиня *Кентская*, сопровождали ихъ верхомъ. Первый сегодня отправился въ Кларемонтъ на охоту.

— Герцогъ *Кембриджскій* нанялъ для себя и для своей фамилии жилище въ Дуврѣ на осеннiе мѣсяцы.

— Вчера происходила обыкновеннымъ порядкомъ дальнѣйшая отсрочка Парламента до 2 Октября.

— *Durham Chronicle* совершенно опровергаетъ слухъ о нездоровьи Графа *Дурема*. (*A.P.S.Z.*)

bernatorem. Ogólny przegląd miał nastąpić dnia 7; dawniejsza zaś załoga wrócić do miasta; drugiej udzielono zupełną amnestyą *Espartero* i *Oraa* znajdowali się d. 4 w Pozohenden, zajęci ściganiem *Don Karlosa*, który był w Orihuela; dniem już pierwszy, doszli jego straż tylną.

— *Monitor*, prostując ostatnią wiadomość z Portugalii, udziela w tym celu nową depeszę telegraficzną, z dnia 9 Września w słowach: „Gazety Madryckie z d. 4 b. m. odwołują ogłoszone w nich pod dnia 2 i 3 doniesienie o wkroczeniu stronników ustawy *D. Pedra* do Lisbony. — Krystyniści, stojący na linii pod Her-nani, opanowali Urnieta i Andoain.“

— Jenerał *Mendez Vigo*, ogłosił za będące w stanie oblężenia, prowincye Sorią, Avilę, Burgos, Valladolid, Palencyę i Segovią.

Dnia 11.

Król wyjeżdża jutro lub pojutrze, do obozu pod Compiègne

— Doszła tu telegraficzna wiadomość z Tulonu, że Xiążę *Némours* wsiadł już na okręt, a tymczasem obiega pogłoska, że Jenerał *Damrémont*, rozpoczął nowe układy pokoju z *Ahmed* Bejem.

— Podług *Journal du Commerce*, statek parowy *Fulton*, znalazł eskadrę Admirala *Lalande* na Tagu pod Lisboną, gdzie doręczył Admiratowi rozkaz bezwzględniego udania się do Tunetu.

— Jenerał *Rigny* został przywrócony do służby czynnej; oddano mu dowództwo w departamencie d'Aine.

— Tutejsza gazeta lekarska zaprzecza pogłosce o pojawieniu się cholery w stolicy.

— Dziś nie ogłoszono żadnej depeszy telegraficznej z Bajonny, zapewnia wszakże, że po południu otrzymał ministerium doniesienie, które natychmiast Posłowi Hiszpańskiemu udzielono; ma to być wiadomość o powtórnej klęsce, zadanej Krystynistom przez Karlistów. (*G. C.*)

— Jenerał Hr. *Sebastiani* wczora miał w Neuilly audyencyą u Króla. Jego Kr. Mość jutro albo pojutrze uda się do Compiègne i tam trzy dni zabawi.

— Oczekują tu wkrótce przybycia Xięcia *Decazes*, który jakoby przez Króla został wezwany do Paryża.

— Król pracował wczora w St. Cloud z Ministrami wojny i Spraw Wewnętrznych. (*A.P.S.Z.*)

BRITANIA WIELKA I IRLANDYA.

Londyn, dnia 9-go Września.

Xiążę *Lichtenstein*, dopełniwszy posłannictwa Monarchy swego, z powinszowaniem wstąpienia na tron Królowej *Wiktoryi*, wyjechał do Paryża, z podobnymże zleceniem, co do małżeństwa Xięcia *Orleans*.

— Król nieboszczyk miał 34 adjutantów; tych wszystkich, mianowała Królowa Adjutantami swemi.

— Woda w Tunelu nie zrzuciła żadnej szkody, a zatkanie otworu uznano za dostateczne tak dalece, że już poszczają publiczność dla zwiedzenia Tunelu; dalsze zaś roboty wkrótce będą przedsięwzięte.

— We śródę w Windsor, przed Królem Belgickim, w przytomności dworu, odbywał się przegląd gwardyi i drugiego batalionu grenadyerów gwardyi.

— Lord *Melbourne*, wczora przybył na czas krótki z zamku Windsor do miasta, lecz dzisiaj znowu tam wezwany został.

— Z Królowej *Wiktoryi* dopiero zdajmują portret do dwóch obrazów; jeden przedstawia ją tak, jak się ukazała na tajnym posiedzeniu Rady, wraz po swem na tron wstąpieniu, drugi zaś, gdy w okazałym ubiorze była na zamknięciu posiedzeń pierwszego parlamentu.

— Podług doniesień z Jamaiki, miano tam otrzymać wiadomość o bardzo przykrém położeniu rzeczy na wyspie San-Domingo, która głodem nawet była zagrożona.

Dnia 12.

Na wczorayszej uczcie o południu, u Królowej znajdowali się Król i Królowa Belgiccy, Xiążę *Cambridge*, Xiężna *Kent*, urzędnicy dworu i Damy dworu. Po obiedzie obie Królowe przejeżdżały się w odkrytym pojeździe w parku, a Król *Leopold* i Xiężna *Kent*, towarzyszyli im konno. Pierwszy dzisiaj wyjechał do Claremont na polowanie.

— Xiążę *Cambridge* dla siebie i swej familii najął pomieszkanie w Dover na miesiące jesienne.

— Wczora odbyła się formalność dalszego odroczenia Parlamentu aż do 2 Października.

— *Durham Chronicle* zbija pogłoskę o chorobie Hrabiego *Durham*. (*A.P.S.Z.*)

НИДЕРЛАНДЫ.

Амстердамъ, 12-го Сентября.

Принцъ Оранскій съ своимъ сыномъ Принцомъ Александромъ, прибылъ въ Гагу, чтобы отправиться въ дальнѣйшій путь въ Зеландію. Наслѣдный Принцъ Вильгельмъ, недавно подъ названіемъ Графа фонъ Боренъ, отправился въ Швейцарію. (A.P.S.Z.)

ГЕРМАНІЯ.

Ганноверъ, 14-го Сентября.

Вчера Его Кор. Велич. Король, отъ чрезвычайнаго Посланника и Уполномоченнаго Министра Его Кор. Вел. Короля Французовъ, при здѣшнемъ Дворѣ, Г. Мартенъ, принималъ его новыя вѣрныя грамоты и давалъ аудіенцію Герцогу Арембергу.

Констанція, 6-го Сентября.

Е. К. Выс. Княгиня Лейхтенбергская прибыла въ Аренабергъ для посѣщенія умирающей сестры покойнаго мужа своего, Княгини Сенлье.

Дрезденъ, 12-го Сентября.

Его Кор. Вел. Король изволилъ своего Посланника при Королевско-Прусскомъ Дворѣ, Статсъ-Министра, Генераль-Маіора фонъ Минквицъ, наименовать Чрезвычайнымъ Посланникомъ и Полномочнымъ Министромъ при Дворѣ Е. Кор. Вел. Короля Ганноверскаго.

— Его Кор. Велич. изволилъ пожаловать крестъ кавалерскаго ордена за гражданскія заслуги, извѣстному ученому Библиотекарю въ Римѣ Ангело Маю.

Бамбергъ, 12-го Сентября.

На пути изъ Кобурга сегодня чрезъ нашъ городъ проѣзжали Герцоги Виртембергскіе Александръ и Эрнестъ, отправляясь въ Парижъ, на свадьбу перваго изъ нихъ съ Принцессою Орлеанскою Марією. Потомъ Высокая чета поздною осенью прибудетъ въ Фрутазію при Байрейтѣ и тамъ проживетъ долгое время.

Дессау, 14-го Сентября.

Въ прошедшую ночь около втораго часа, Его Кор. Высоч. Правительствующая Герцогиня, къ радости Герцогскаго Дома и всѣхъ вѣрно-подданныхъ Государства, разрѣшилась счастливо отъ бремени Принцессою. Знаменитая Родильница, равно и новорожденная Принцесса пользуются самымъ лучшимъ здоровьемъ. (A.P.S.Z.)

ИТАЛІЯ.

Неаполь, 29-го Августа.

Третьяго дня ночью Министръ Полиціи Генераль дель Каретто, на Королевскомъ пароходѣ прибылъ сюда изъ Катаніи и пробывъ только 20 часовъ, такимъ же образомъ обратно отправился туда. Онъ имѣлъ продолжительное совѣщаніе съ Его Кор. Велич., но на счетъ чего, не извѣстно; полагаютъ, что онъ въ Сициліи намѣренъ принять мѣры, на которыя, не смотря на то, что имѣетъ данное полномочіе и обширную власть (*carta bianca*), безъ особеннаго соизволенія Короля не можетъ рѣшиться, а потому послѣдствій ожидаютъ съ живѣйшимъ нетерпѣніемъ и многіе все еще думаютъ, что Принцъ Карлъ не совсемъ чуждъ происшествій въ Сициліи. (A.P.S.Z.)

31-го Августа.

Правительство наше кажется имѣть желаніе дѣлать затрудненія Французскому Правительству потому, что 25-го ч. пр. м. не хотѣли принять депешей посланныхъ изъ Марселя на военномъ пароходѣ и назначенныхъ къ Англійскому посольству. Это было поводомъ къ тому, что означенный пароходъ взялъ ихъ обратно съ собою. Корабли нашего Правительства не плаваютъ также далѣе, какъ только до Генуи. Послѣдній пароходъ Французскій прибылъ сюда изъ Стамбула въ одинадцать дней.

— Спусти нѣсколько дней, въ которые не случилось ни одного холерскаго припадка, третьяго дня и вчера опять нѣсколько человекъ заболѣли оною. Изъ этого видно, что учрежденіе карантинна при этомъ нимало не помогаетъ; слышно, что Король желаетъ съ сихъ поръ уничтожить эти излишнія и обременительныя средства предосторожности.

Мессина, 14-го Августа.

Поступки Генерала дель Каретто, для всѣхъ здѣсь тайною. Онъ находится еще со своимъ войскомъ въ Катаніи, гдѣ возстановленъ уже порядокъ и все повинуетъ его повелѣніямъ. Слышно что нѣсколько Офицеровъ штаба призваны предъ военный судъ, и что они должны быть разстрѣляны. Въ Сиракузѣ доселѣ еще свирѣпствуетъ холера, потому кажется, что дель Каретто ожидаетъ ея прекращенія, чтобы туда отправиться съ войскомъ. Коммиссія здоровья въ Катаней имѣла намѣреніе уничтожить предохранительный кордонъ со стороны Калабріи, что вѣроятно уже послѣдовало. У насъ все становится хуже; Правительство слѣдуя примѣру города Палермо, ограничило доступъ въ здѣшнюю и

НИДЕРЛАНДЫ.

Amsterdam, 12 Września.

Хиѣже Ораніи ze swym synem Alexandrem, przybył do Hagi, aby się ztamtąd udać do Zelandyi. Хиѣже dziedziczny Wilhelm niedawno pod nazwiskiem Hrabiego v. Boreń, wyjechał do Szwaycaryi. (A.P.S.Z.)

НИМЦУ.

Hannover, 14 Września.

J. Król. Mość Król wczora od nadzwyczajnego Posła i Pełnomocnego Ministra J. Kr. Mości Króla Francuzów przy tuteyszym dworze, P. Martin, przyjął nowe jego listy wyrytelne, także dawał posłuchanie Хиѣciu Aremberg.

Konstancya, 6 Września.

J. K. W. Хиѣжна Leuchtenberg, przybyła do Arnenberga, dla odwiedzenia umierającej siostry nieboszczyka męża swego, Хиѣжны St. Leu.

Drezno, 12 Września.

J. Kr. Mość Król nayłaskawiej raczył Posła naszego przy dworze Królewsko-Pruskim, Ministra Stanu Jenerał-Majora von Minckwitz, mianować Nadzwyczajnymъ Posłem i Ministremъ Pełnomocnymъ przy dworze J. Kr. Mości Króla Hannoverского.

— J. Kr. Mość znanego uczonego Bibliotekarza w Rzymie Angelo Mai, raczył udarować krzyżemъ orderu za cywilne zasługi.

Bamberg, 12 Września.

Drogą z Kobergu dzisiaj przez miasto nasze przejeżdżali Хиѣжета Wirtemberscy Alexander i Ernest udając się do Paryża, na zaślubiny, pierwszego z nich z Maryą Хиѣжniczką Orleańską. Nowożeńcy poźną porą roku przybędą do Frutazyi pod Baireuth i tam przez czas długi zabawią.

Dessau, 14 Września.

Przeszłej nocy około godziny drugiej, Jey Kr. Wysokość Panująca Хиѣжна zuradowaniemъ domu Хиѣжцего i wszystkich wiernychъ kraju poddanychъ, szczęśliwie powiła Хиѣжniczkę. Równie położnica, jak nowo-narodzona Хиѣжniczka, zostaje w naysympatycznymъ stanie zdrowia.

ВЪ ОСНУ.

Neapol, 29 Sierpnia.

Pozawczorayszey nocy przybył tu Minister Policyi Jenerał del Carretto na Królewskimъ statku parowymъ z Katany i zabawiwszy nie więcey, jakъ 20 godzin tymъ же sposobemъ, tam wrócił. Miałъ onъ długą naradę z Jego Kr. Mością, lecz o czémъ, niewiadomo; domyślają się, iż onъ w Sycylii zamierza przedsięwziąć środki, których atoli, ze względu na to, iż ma sobie daną nayrozleglejszą władzę i zupełne pełnomocnictwo (*carta bianca*), bezъ wyraźnego zezwolenia Króla, jącъ się nie ośmiela, zkądъ skutkówъ tego oczekują z naywiększą niecierpliwością i wielu jestъ ciągle tego mniemania, że Хиѣже Karolъ musi należeć do wypadkówъ zaszytychъ w Sycylii. (A.P.S.Z.)

Dnia 31.

Rządъ naszъ zdaje się mieć chęć stawiać trudności Rządowi Francuzkiemu: dnia 25 z. m. nie chciano przyjąć депешъ nadesłanychъ z Marsylii na parowymъ statku wojennymъ, a przeznaczonychъ dla angielskiego poselstwa, zabrałъ je z sobą napowrótъ. Okręty naszego Rządu, nie płyną także daley, jakъ do Genui. — Ostatni statekъ parowy francuzki, przybyłъ tu ze Stambułu w dniachъ jedenastu.

— Po kilku dniachъ, upłynionychъ bezъ żadnego przypadku choroby choleryczney, liczone znowu wczora i wczora, kilka osób, które nią dotknięte zostały. Gdy pokazało się, że zaprowadzenie kwarantanny nie jestъ w témъ bynajmniej pomocne, słychać, iż wolą Króla jestъ, aby odtądъ te zbyteczne, a naderъ uciążliwe środki ostrożności, cofnięte zostały.

Messyna, 14-го Sierpnia.

Postępowanie Jenerала del Carretto, jestъ tu dla wszystkichъ tajemnicą. Bawi onъ jeszcze z woyskiemъ swoimъ w Catanei, gdzie przywrócono jużъ porządekъ i wszystko jestъ posłuszne jego rozkazomъ. Słychać, że kilku oficerówъ sztabowychъ stawiono przedъ sądъ wojskowy i mają być rozstrzelani. W Syrakuzie jestъ dotądъ jeszcze dosyć mocna cholera, zdaje się więc, że del Carretto oczekuje na jey ustanie, aby tamъ z woyskiemъ się udać. Władza zdrowia w Katanei miała zamiarъ znieśćъ zaprowadzony kordonъ bezpieczeństwa przeciwko Kalabryi, co zapewne jużъ do tego czasu nastąpiło. U nasъ coraz gorzej się dzieje; władza, idącъ za przykłademъ miasta Palermy, ścięciła przystępъ do tuteyszego jużъ i takъ opróżnionego portu, nie dozwalającъ zawijać okrę-

такъ уже опорожненную гавань, не дозволяя прибывать кораблямъ изъ Генуи и Марселя, что увеличиваетъ наше невыгодное положеніе и общую нищету. (G. C.)

П О Р Т У Г А Л І Я.

Лиссабонъ, 28-го Августа.

Кортесы выдали прокламацію къ націи Португальской съ объясненіемъ причинъ, побудившихъ ихъ къ охраненію конституціи, въ противность устава *Донъ-Педро*. Это есть обширный, наполненный пустыми выраженіями документъ.

— Генералъ *Баконъ* арестованъ, потому что его подозревали въ намѣреніи перейти въ войско Князя *Терсейра*.

— Слышно, что въ войскѣ, съ которымъ Маршалъ *Сальданга* подступилъ къ столицѣ, считается 15,000; но онъ не смѣлъ съ нимъ атаковать окоповъ защищенныхъ 17,000 чел. и отступилъ къ Вилль-Франкъ, гдѣ такимъ образомъ находился между двумя дивизіями, изъ коихъ одною предводительствуетъ Генералъ *Бомфинъ*, а другая подвигается отъ Алентея. Если последнее останется вѣрною, *Сальданга* долженъ будетъ уступить.

— Такъ какъ нельзя было привести въ исполненіе новой администраціи, то прежніе Министры обязались исполнять свои обязанности, пока не сдѣлается перевѣса.

— Національная гвардія сокучила ужъ защищать окопы столицы такъ, что едва половина ея исполнила службу, что подало поводъ Правительству объявить штрафъ отъ 30,000 до 300,000 реисовъ (300 до 3,000 зл. поль.) за неявку въ шининги; но и то не много помогло, ибо тѣ, которые не хотятъ быть въ рядахъ, ни платить, тщательно скрываются. Въ замѣну ихъ взяты солдаты морскіе и матросы, которые проходя чрезъ городъ на окопы, такъ напугали, что запирали погреба на улицахъ, чрезъ которыя они проходили.

— Здѣсь слышно, что Маршалъ *Сальданга* перенялъ письмо Барона *Бомфинга*, писанное къ Военному Министру, въ которомъ онъ советуетъ избѣгать сраженій съ неприятелями, чтобы все войско не перешло на ихъ сторону. Онъ самъ, какъ пишетъ, единственно для того всегда находился въ удаленіи отъ неприятеля, чтобы не испытать подобнаго жребія.

— Англійскій Посолъ жаловался Правительству, на самопроизвольный арестъ Генерала *Баконъ*; ему отвѣчали, что Генералъ будетъ выпущенъ, если дастъ обещаніе немедленно выѣхать отсюда.

— Ни Королева, ни Князь ея супругъ, нѣсколько уже дней не прожакуютъ по городу, что прежде они имѣли обыкновеніе всякой день дѣлать. Кажется, что оному препятствуетъ ожидаемое разрѣшеніе отъ бремени.

29-го Августа.

Виконтъ *Са да Бандеира* не имѣя при себѣ болѣе 25 улановъ, прошелъ слишкомъ далеко на рекогносцировку подъ Кастангейру, гдѣ окруженъ передовою стражею Маршала *Сальданга*, и попался въ плѣнъ. Говорили также, что Баронъ *де Лейриа* сдѣлалъ вылазку изъ Валенсы и отогналъ осаждающихъ, 18-й пѣхотный полкъ при этомъ случаѣ, говорить, перешелъ на его сторону, что дало Барону возможность, выступить въ походъ, для соединенія своихъ силъ съ Маршаломъ *Сальдангомъ*.

— Спокойствіе столицы совершенно не было нарушено, исключая явнаго нерасположенія къ нѣкоторымъ иностранцамъ. Нѣсколько Англичанъ было арестовано, но они освобождены по представленію Англійскаго Посла Лорда *Говарда*.

— Въ здѣшнюю пристань прибыли еще 4 военныхъ Англійскихъ корабля, назначенныхъ единственно для охраненія живущихъ здѣсь Англичанъ и ихъ собственности. (G. C.)

Т У Р Ц І Я.

Константинополь, 25-го Августа.

Королевско-Французскій Посланникъ Адмиралъ *Руссенъ* 20 ч. имѣлъ аудіенцію у Султана, въ которой доставилъ ему грамоту съ извѣстіемъ о бракосочетаніи Герцога *Орлеанскаго*. При этомъ случаѣ онъ имѣлъ честь донести, что онъ доставляетъ Его Высочеству фарфоровую вазу, которую Его Величество Король посылаетъ за подаренную ему Султаномъ знаменитую Пергамскую вазу, и что ему сверхъ того поручено доставить значительное количество географическихъ картъ для употребленія въ Оттоманскомъ флотѣ; это новое доказательство дружельбія Французскаго двора къ Портѣ, принято съ чрезвычайною признательностію.

— Прибывшій сюда въ первыхъ числахъ сего мѣсяца изъ Корфу Графъ *Каподистри*, уже 8 дней какъ отправился въ Одессу, чтобы оттуда поѣхать въ лагерь при Вознесенскѣ, гдѣ онъ намѣренъ испросить у Его Величества Императора аудіенцію.

tom z Genui i z Marsylii, co powiększa nasze przykre położenie i niedostatek powszechny. (G. C.)

P O R T U G A L I A.

Lisbona, d. 28 Sierpnia.

Kortezy wydały odezwę do narodu portugalskiego, z wyłączeniem powodów, które skłoniły ich do bronięcia konstytucji przeciwko ustawie *Don Pedra*. Jest to obszerny, czczeni wyrażeniami napęczniony dokument.

— Jenerał *Bacon* został aresztowany, miano go bowiem w podejrzeniu, że się chce udać do wojska Xięcia *Terceiry*.

— Słychać, że wojsko, z którym Marszałek *Saldanha* podstąpił pod stolicę, liczy 15,000 ludzi; nie śmiał atakować niemi okopów, bronionych przez 17,000 ludzi i cofnął się do Villa Franca, gdzie znajdował się tym sposobem między dwiema dywizjami, z których jedną dowodzi Jenerał *Bomfin*, a druga posuwa się z Alentejo. Jeżeli ta ostatnia pozostanie wierną, *Saldanha* uleść musi.

— Ponieważ nie można było przywieść do skutku nowej administracji, obowiązali się więc dotychczasowi Ministrowie pełnić swe obowiązki, aż dopóki nie ukończą się przesilenie.

— Gwardya narodowa sprzyrzyła już sobie obronę okopów stolicy, tak dalece, że ledwie połowa teyże stawiała się na służbę, co spowodowało Rząd ogłosić postanowienie kary od 30,000 do 300,000 reis (300 do 3000 złp.) za niestawienie się w szeregach; ale i to niewiele pomogło, bo ci co nie chcą stanąć, ani płacić, ukrywają się starannie. Na zastąpienie tychże, użyto majątków i żołnierzy morskich, którzy idąc przez miasto na okopy, tak dalece odgrążali się, iż zamykano sklepy przy ulicach, którędy przechodzili.

— Słychać tu, że Marszałek *Saldanha* przejął list Barona *Bomfin*, pisany do Ministra wojny, w którym radzi unikać bitwy z powstańcami, ażeby całe wojsko na ich stronę nie przeszło. Sam on, jak powiada, jedynie dla tego trzymał się zawsze w odległości od nieprzyjaciela, ażeby podobnego nie doznać losu.

— Poseł Angielski użalał się u Rządu, względem dowolnego aresztowania Jenerała *Bacon*; odpowiedziano mu, że Jenerał będzie natychmiast uwolniony, jeżeli obowiąże się bezzwłocznie kraj opuścić.

— Ani Królowa, ani Xiąże jej małżonek, nie odbywają przejażdżki po mieście już od dni kilku, co przecie dawniej co dzień mieli zwyczaj czynić. Zdaje się, iż spodziewane co chwila rozwiązanie ciąży, jest temu na przeszkodzie.

Dnia 29.

Vice-Hrabia *Sa da Bandeira*, nie mając więcej, jak 25 ułanów przy sobie, posunął się za daleko na rozpoznanie pod Castanheira, gdzie obkoczony przez straż przedową Marszałka *Saldanha*, dostał się w niewolę. — Mówiono tu także, że Baron *de Leiria* zrobił wyścieżkę z Valença i odparł oblegających. Półk 18 piechoty miał przy tey okazji przejść na jego stronę, co postawiło w możności Barona udać się w pochód dla połączenia sił swoich z wojskiem Marszałka *Saldanha*.

— Spokojność stolicy nie była wcale naruszona, z wyjątkiem jawnie okazywaney niechęci przeciwko niektórym cudzoziemcom. Kilku Anglików uwięziono, ale uwolniono zaraz na wstawienie się Posła Angielskiego, Lorda *Howard*.

— Do przystani tutejszey zawinęły jeszcze 4 wojenne okręty angielskie, przeznaczone jedynie na obronę zamieszkałych tu Anglików i ich własności. (G. C.)

T U R C Y A.

Konstantynopol, d. 25 Września.

Poseł francuzki, Admirał *Roussin*, miał zawczora posłuchanie u Suлтана, któremu złożył list notyfikacyjny swego Monarchy, o małżeństwie Xięcia *Orleans*. Przy tey okoliczności miał honor złożyć Sułtanowi wagę porcelanową, jako dar za wagę z Pergamu, nadesłany Królowi przez Suлтана, jako też karty jeograficzne do użytku marynarki tureckiej, co Sułtan przyjął z wdzięcznością, jako nowy dowód przyjaźni Króla Francuzów.

— Przybyły tu w pierwszych dniach ter. m. z Korfu Hrabia *Capodistria*, już od 8 dni wyjechał do Odessy, w celu udania się ztamtąd do obozu pod Woznesieńskiem, gdzie ma zamiar prosić u Najjaśniejszego Cesarza Rossyjskiego posłuchania.

— Правильное укомплектованіе арміи и флота наборомъ изъ Грековъ и Армянъ, кажется со стороны Порты строгимъ закономъ. Диванъ съ своей стороны основывается на томъ, что Россія въ своихъ владѣніяхъ также дѣлаетъ наборъ въ военную службу съ Турецкаго народонаселенія, нимаю неопасаясь эпидеміи. (А. Р. С. З.)

— Въ ночи на 28-е число прошедшаго мѣсяца была ужасная буря, съ молніею, громомъ дождемъ. Кроме многихъ неизвѣстныхъ кораблей и большого числа малыхъ судовъ, Русскій корабль, шедшій изъ Одессы въ Алжиръ, погибъ у Ипсары. Французскій пароходъ *Sesostris*, уже девять дней тому долженъ былъ сюда придти, и потому за него весьма опасаются. (К. Г.)

Бѣлградъ, 27-го Августа.

Правительствующій Князь предпринялъ намѣреніе выстроить здѣсь большую гостиницу и желательно, чтобы это было исполнено, потому что прѣзжающіе иностранцы, какъ то: Англичане, Французы и Немцы, имѣютъ большое неудобство въ помѣщеніи, ибо кто не имѣетъ ближайшихъ связей со здѣшними купцами или жителями, тому негдѣ пріютиться, да и при знакомствѣ не найдеть большихъ выгодъ. Касательно обезпеченія прѣзжающихъ по Сербіи, съ этой стороны ничего неостается желать; можно спокойно оставаться на обширномъ полѣ въ большомъ лѣсу, въ городахъ же такъ устроено, что каждую ночь непременно обходятъ патрули, выходящіе же ночью порою изъ домовъ должны запасаться фанарями.

Семлинъ, 28-го Августа.

За нѣскольکو дней привезена сюда изъ Сербіи дорогая, украшенная брилліантами сабля, назначенная Княземъ *Милошемъ* въ подарокъ Барону *Гердеру* главному Интенденту Горныхъ дѣлъ въ Саксоніи, который какъ извѣстно два года вздѣлъ по Сербіи и потомъ прислалъ Князю *Милошу* отчетное и обширное свое разсужденіе, касательно горныхъ дѣлъ въ этой странѣ и сверхъ того устроилъ въ Кругаевцѣ, резиденціи Князя, прекрасный, хотя небольшой, Минералогическій кабинетъ.

— Третьяго дня получено извѣстіе, что морова язва не перестаетъ распространять въ Турціи своихъ опустошеній и приближается уже на нѣсколько часовъ пути къ Сербіи. И поелику притомъ прошелъ слухъ, что повѣтріе перешло ужъ въ предѣлы, то по желанію Князя высланъ оттуда теперь въ Сербію отъ Правительства Медикъ Докторъ *Наги*, чтобы собственнымъ опытомъ увѣриться въ истиннѣ или несправедливости этой молвы, Докторъ *Наги* удовлетворяя требованію Князя провѣдетъ также къ Александрицѣ для обозрѣнія тамошняго карантиннаго заведенія Сербскаго и устройства его совершенно по здѣшнему образцу, въ каковое время выдержаніе карантинна продолжено до 21 дня. Не смотря на всѣ мѣры предосторожности и употребленіе всякихъ предостерегательныхъ средствъ, самъ Князь *Милошъ* терять надежду воспрепятствовать вторженію заразы въ Сербію, которая можетъ быть занесена, если не людьми, то съ товарами и почтою Истамбульскою (которую только въ Семлинѣ, и никакъ въ Бѣлградѣ открывать не можно). Самое опасное дѣло въ этомъ случаѣ есть значительный вольный транспортъ. Замѣчено, что зараза всего сильнѣе дѣйствуетъ между Турецкими рекрутами, назначенными въ Бѣлградъ. (А. Р. С. З.)

Египетъ.

Александрія, 18-го Июля.

По отъздѣ обоихъ Пашей жестокость Правительственныхъ чиновниковъ къ народу еще болѣе увеличилась и повсюду слышенъ ропотъ и жалобы на ихъ притѣсненіе. Теперь на пр. они собираютъ дань за годъ впередъ и жестокость, съ таковою сѣи достойные агенты *Мегмета-Али* принуждаютъ бѣдныхъ Фелласовъ къ уплатѣ преждевременна дани, превосходить всякое воображеніе. Въ нѣкоторыхъ деревняхъ запираютъ Фелласовъ въ натопленные печи чтобы принудить ихъ показать мѣсто, гдѣ спрятаны ихъ деньги.

— Исключая кораблей, которые въ починкѣ или негодны къ употребленію, весь флотъ выступилъ подъ паруса, частью подъ предводительствомъ Паши, а частью его сына, и имѣетъ запасы на семь мѣсяцевъ. Знаменитый вододемъ арсенала начатый подъ надзоромъ Г. *Церизи*, и который *Мегметъ-Али* надѣялся кончить мнимыми Турецкими инженерами, теперь, стоявши столько денегъ и времени, находится на той же степенѣ, и теперь Паша къ работникамъ вызываетъ снова нѣкоторыхъ инженеровъ и надзирателей изъ Франціи. (А. Р. С. З.)

— Regularne ukompletowanie armii i floty, przez zaciągi z Greków i Ormian, zdają się być ze strony Porty ściśle postrzeganiem prawem. Dywan opiera się na tém, że i Rosya w swych posiadłościach, również czyni zaciągi do służby wojskowej z ludności Turckiej, nieobawiając się zgoła epidemii.

— W nocy na dzień 28. zeszłego miesiąca, panowała okropna burza, z błyskawicą, grzmotem i deżdzem. Oprócz wielu okrętów niewiadomych i wielkiej liczby statków małych, okręt rossyjski, który płynął z Odessy do Algeru, zginął około Ipsary. Parowy Statek Francuzki *Sesostris*, przed dziewięcią dniami powinien był tu zawinąć, tym czasem jeszcze go niema; z tego więc powodu lękają się i o los jego. (G. H.)

Belgrad, 27 Sierpnia.

Rządzący Xiążę powziął myśl wybudowania tu wielkiego domu gościnnego, co jeżeli przyydzie do skutku, jest bardzo pożądanem, dotąd albowiem przybywający tu cudzoziemcy, jak np. Anglicy, Francuzi i Niemcy, wystawieni są na wielkie niedogodności, dla braku pomieszczenia się, bo kto niema szczególnych poleceń do tutejszych kupców lub mieszkańców, ten nie ma gdzie się podziać, a nawet i przy poleceniu niewielkie znajdzie wygody. Co się tycze bezpieczeństwa dla podróżujących po Serbii, z tej strony nie do życzenia nie zostaje; można jak naybezpieczniej przebywać rozległe pola i wielkie lasy, w miastach zaś takie istnieje urządzenie, że liczne co noc są odbywane patrole, wychodzący zaś nocną porą z domów, winni być wlatarnie opatrzeni.

Semlin, 28 Sierpnia.

Przed kilkoma dniami przywieziono tu z Serbii kosztowną brylantami wysadzaną szablę, jak słychać, przeznaczoną do Xięcia *Mitosza*, na podarunek dla Barona v. *Herder*, naczelnego intendenta górnictwa w Saxonii, który, jak wiadomo, objeżdżał przed 2 laty całą Serbią, a później przestał Xięciu *Mitoszowi*, stosowne zdanie sprawy i obszernie postrzeżenia względem rezultatów górnictwa w tym kraju, a nadto urządził w Krugajewac, rezydencyi Xięcia, piękny choć niewielki, gabinet minerałów.

— Zawczora otrzymano tu doniesienie, że zaraza morowa nie przestaje rozszerzać w Turcyi zniszczeń swoich, a nawet zbliżyła się już tylko o kilka godzin drogi od granicy serbskiej. A powiewał puszczonego przytém pogłoskę, że powietrze dostało się już i w granicę, stosownie przeto do życzeń Xięcia, wysłano rząd natychmiast do Serbii rządowego lekarza doktora *Nagy*, ażeby się o fałszu lub prawdzie tej pogłoski naocznie przekonał. Dr. *Nagy*, czyniąc zadosyć wezwaniu Xięcia, zboczy także do Alexynecy, dla zobaczenia tamtejszego zakładu kwarantanny serbskiej, urządzenia jej zupełnie na sposób tutejszey, w której czas odbywania kwarantanny, do 21 dni przedłużony został. Mimo wszelkich kroków ostrożności i użycia środków zaradczych, sam nawet Xiążę *Mitosz* traci nadzieję, aby udało się zapobiedz wkradnięciu się do Serbii zarazy, która, jeżeli nie przez ludzi lub bydło, to przez towary i pocztę stambulską (którą w Semlinie tylko, bynajmniej zaś w Bѣlgradzie, otwierać wolno), może być wprowadzona. Najniebezpieczniejszą sposobnością w tej mierze, są znaczne transporta wełny. Uważano, że zaraza grassuje najmocniej pomiędzy rekrutami tureckimi do Bѣlgradu przeznaczonemi. (G. C.)

Египт.

Alexandrya, 18 Lipca.

Po wyjeździe obudwóch Baszów, surowość urzędników ku ludowi jeszcze się powiększyła tak, iż wszędzie słyhać tylko narzekania i zażalenia na ich uciski. Teraz np. pobierają oni danь rokiem pierwicy a okrucieństwo, z jakim godni ci Agenci *Mehmeda-Alega* zmuszają biednych Fellasow do wczesnego wypłacania podatków, wszelkie przechodzi wyobrażenie. W kilku wsiach zamykają Fellasow do napalonych pieców dla przymuszania, iżby pokazali miejsce, gdzie ich pieniądze są schowane.

— Oprócz okrętów, które są w reparaacyi, albo które są niezdatne do użycia, cała flotta wyszła pod żagle, częścią pod dowództwem Baszy, a częścią jego syna, i ma zapasów żywności na siedm miesięcy. Sławny wodzior arsenału, zaczęty pod dyrekcją P. *Sirizi*, a który *Mehmed-Ali* spodziewa się ukończyć przez Inżynierów Turckich, kosztujący tyle pieniędzy i czasu, znajduje się w tymże stopniu i teraz. Basza wzywa znowu do robot niektórych Inżynierów i dozorców z Francyi.

(А. Р. С. З.)